

Hrvatov in Slovencev. Imamo zagotovljeno tudi svobodo in enakopravnost.

Podobno smo imeli že v avstrijski ustavi § 19, kjer se je izreklo, da smo enakopravni in enakoveljavni, kajti ta § 19 avstrijske ustave pravi: «Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima brezpogojno pravico ohraniti in gojiti svojo narodnost.» In dalje: «Država priznava popolno enakopravnost vseh v deželi običajnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju.»

Kakor je bil ta avstrijski § 19 le na papirju in se dejansko v javnem življenju posebej napram Slovincem in istrskim Hrvatom ni izvajal, tako je tudi dejansko nasproti Slovincem neresnično in se ne izvaja v pravicah, temveč večinoma le v dolžnostih novo zaznamovanje, da smo mi država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dejansko smo mi prišli tako daleč, da smo država Srbov, ali Velika Srbija, kjer imamo Slovenci le pravico dajati, poslušati in služiti, ne pa gospodariti. Vso oblast v naši državi imajo Srbi, kakor so jo poprej v Avstriji imeli Nemci. Prej smo imeli nemškutarske izdajice in klečeplazce in kruhoborce ter politične koritarje, ki so se prodajali Nemcem in jim lizali pete ter to, kar je približno tri četre metra nad petami. Sedaj imamo iste vrste ljudi in večinoma so celo to ravno tisti ljudje, ki nas prodajajo in izdajajo centralizmu ter s tem nadvladati in izkoriščanju Belgrada.

Kje se kaže, da nismo enakopravni.

Da nismo enakopravni, se kaže v prvi vrsti pri davkih. Enakopravnosti pri bremenih ni, kajti naše slovensko ljudstvo nosi večja bremena, ravno tako tudi Hrvati, denar pa se ne uporablja za gospodarsko povzdigo naših pokrajin, temveč za tiste, ki manj plačajo, pa več dobijo.

Tudi vojaška uprava je jasen dokaz, da nismo enakopravni. Tiskovine so v cirilici, piše se v cirilici, na naše vojašnice so dali na prvo mesto cirilčne napise, naše so pustili samo zraven ali pa spodaj, v Srbiji pa naše pisave sploh nimajo in nečejo.

Obljubil se je nov vojni ali brambni zakon, kjer bi se naj splošno uveljavile olajšave in bi obveljalo načelo, da pri domačih kadrih služijo in ostanejo v svoji pokrajini domači ljudje. Tega ni in naši mladniki morajo živeti naravnost cigansko življenje v — Makedoniji in Albaniji ter tam namesto srbskih zandarjev loviti razbojnike, roparje in tatove ob slabi hrani in slabi obleki.

Ljudstvo nima samoupravnih pravic in prav malo ali nič ne določuje samo ali po svojih zastopnikih pri upravi države. Tista laži samouprava, ki jo z oblastni pripravljajo sedanji Pašičevi in Pribečičevi slovenski hlapci s svojim Pucljem in Kukovcem, je le slovenskega ljudstva in njegove gospodarske moči nedostojno in nevredno gospodarsko in kulturno propadanje in poniževalno beračenje milosti od Belgrada in mogotcev, ki živijo od naših gospodarskih dobrin in našega pridnega dela.

Se občine hočejo!

Edino občina je ostala, kjer si približno ljudstvo samo upravlja svoje zadeve, pa že se čuje, da hočejo tudi to uničiti ter napraviti velike občine. Tam bi radi na račun ljudstva zopet liberalnim lenuhom in priganjačem bodisi kot demokratje ali kot samostojneži ali socijalni demokratje stesali prav velika korita kot tajništva in bogzna še pod kakšnimi naslovi. Če si v srbskih in macedonskih krajih prebivalci ne znajo in vsled nepismenosti ne morejo upravljati svojih zadev, naj vsaj pustijo naše izobraženo kmetско ljudstvo v njegovih občinah pri miru, če že se nečejo sami toliko izobraziti in nimajo toliko močnatosti, da bi sami gospodarili in odločevali.

Ljudstvo nima sedaj nič govoriti in nič odločevati pri šolstvu, vzeli in skrčili so moč krajin in okrajnih šolskih svetov, v višjem šolskem svetu med celo trumo «zastopnikov» nima ljudstvo nobenega, katerega bi si

teltstva. Seveda, to ni res: nasprotno je res, ljubim šolo in učiteljstvo, zato pa me boli, kako šolska oblast s svo-nerodnostjo, pristranostjo, s svojim udinjanjem liberalnim politikom žene naše šolstvo v škodo, propad, kakor skušnja kaže in že liberalci sami priznavajo. Srce me boli, ko vidim, kako liberalno učiteljstvo na povelje dr. Žerjave in njegovih podreptnikov divja zoper vse, kar je ljudstvu sveto, kako se ne briga za želje in zahteve krščanskega ljudstva, kako se je udinjalo, predalo vladnim strankam na milost in nemilost. Ali ni to žalostno? Ali ni to v veliko škodo ljudstva, šole in učiteljstva? Te rane odkrivati, te razmere pokazati pred javnostjo je potrebno, da se ozdravimo, kar bi bilo v korist ljudstvu in učiteljstvu. Sicer pa vas, liberalni gg. učitelji vprašam: Ali niste vi, oziroma vaši voditelji največji škodljivci in sovražniki učiteljev? Ali niso liberalni učitelji grdo in podlo nastopali proti lastnim tovarišem, katoliško mislečim učiteljem, ki nečejo trobiliti v Žerjavov rog? Ali niste zahtevali, da se jim naj vzamejo službe, češ, da so proti državi in kralju? Ali jih niste obrekovali, tožili pri vladi? To je grdo avstrijskanstvo, gg. liberalni učitelji. Nam kmetom se to judežvo obnašanje liberalnih učiteljev proti svojim versko mislečim tovarišem tako zelo trudi, da ne moremo drugega reči: sramota za vas, ki hočete biti odgojitelji naroda, da morete biti tako podli proti svojim tovarišem. A mi pa ljubimo te vaše, od vas obrekovane, po krivem tožene tovariše, krščanske učitelje, jih bomo znali braniti in jim bomo preskrbeli zadoščenje. Vi liberalni učitelji, ki nastopate kot najemniki in priganjači centralistov, se nam v resnici v svoji neznačajnosti studite, dopadajo pa nam vaši katoliški tovariši učitelji. Vi ste nastopili izdajalsko, judežvsko, oni pa možko, značajno. Katoliški učitelji, ki ste jih vi obrekovali,

samo izvolilo. Svoj čas so delali in prikrojevali volilne rede za občine, okrajne zastope, šolske oblasti, deželne zbore Nemci in zaradi korit so jim nemškutariji pomagali, sedaj delajo to v Belgradu in pomagajo jim nove vrste slovenski izdajalci: samostojni, demokratje, socialisti in kako že se vsa ta liberalna pisana družba imenuje.

Na višjih mestih ni naših ljudi.

Velešrbski značaj naše države se kaže tudi v tem, da je na najvišjih odločilnih mestih prav malo ali pa sploh nič Slovencev. Tako rešujejo naše zadeve ljudje, ki ne poznajo ne naših krajev, ne naših potreb. Povrh seveda nimajo ne volje, ne srca, ne razumevanja za naše zahteve in potrebe ter nas celo zavidajo, da smo si ustvarili v skrbi in v boju, kar imamo. Odtod si boji za bolnišnice, boji za šole, brezuspešni boji za naše železnice, ceste, uravnavo rek in drugo.

Poglejte si carinarnice! Carini se po starem srbskem načinu in službe imajo Srbi in Wranglovci. Ali je to enakopravnost?!

Oglejte si zastopstvo naše države na zunaj! Ali imate tam no vodilnih mestih enega Slovence, razun Vošnjaka, ki je dobil štipendijo, ker so samostojneži glasovali za ustavo, s katero se ustvarja Velešrbija, namesto vsem delom pravična Jugoslavija.

Pri vojaštvu ni nič drugače. O belgrajskih ministrstvih ni vredno sploh govoriti. Svoj čas so po celem Belgradu začeli govoriti proti Korošcu, češ, da po slovenil in pohrvatil ministrstvo, ker je nastavljal tudi dve slovenski, odnosno hrvatski tipkarici.

Tako imamo pri vsej državni upravi ljudi, ki jim je pri vsaki drugi beseda: j . . . ti oca, majko, Boga itd. itd. Edino pri davkarjih še smo sami, ker naši uradniki najbolj strogo in prevestno opravljajo svoj posel in kakor pridni gasilci pumpajo iz naših žil sok, da se tešijo drugi v imenu bratstva in edinstva.

Kje so vzroki, da je tako?

Prvi in glavni vzrok so stranke, ki so jim korita posameznikov več, kakor pa ponos, čast, poštenje in korist slovenskega ljudstva. Žerjavi, Kukovci, Puclji ter Kristani in enaki tiči pri nas so zakrivali takšne razmere in za slovensko ljudstvo tako poniževalno stanje. Gotovo boste malokogar našli, ki bi vam ne vzel, kar mu vi prostovoljno ponujate. Tako so seveda tudi Srbi vzeli, kar so ponujali imenovani voditelji in njihov-ve stranke. Če bi oni našega ljudstva ne izdali in ne prodali, bi sedaj ne imeli Velike Srbije, temveč zares vsem pravično skupno jugoslovansko mater «Jugoslavijo». V njej bi imel vsak del svoj varen kot in bi ga lepo z ljubeznijo in veseljem urejeval, vsi skupaj pa bi imeli močan, skupen zid na zunaj in dobro ter varno streho.

Tudi Radič je sokriv.

Težka krivda zadene za sedanje razmere tudi vse hrvatske poslance pod vodstvom Radičevim. Če bi oni ne sedeli tako za pečjo doma, temveč bili res poslanci in bi se borili za pravice Hrvatov v državnem zboru z vso vmeno in odločnostjo, bi sedaj niti razmer ne bilo. Kaj pomaga kričati in pisati poslancu doma? Na svoje mesto naj gre in naj zajezi povodenj ter okrepi jez, kjer se podira. Če ga ni, se zida in gradi brez njega in proti njemu.

Tudi naši zavedneži

nosijo veliko krivde. Od vsakega pritepenega kričača se dajo za nos voditi, za vseko bedasto kričavo geslo se cepijo pri volitvah, potem pa vsi skupaj trpimo. Če pride geslo «samostojna», alo le za njimi, ki še niso prej ene poštene napravili za ljudstvo. Če pride geslo: alo proti farjem, imajš jah takoj, čeravno so za verski pouk in krščansko vzgojo. Če pride geslo: kmet kmeta, bodo ti šli mnogi proti tistemu, ki je celo življenje delal in se boril za kmetško ljudstvo ter se pognali za brezverskim obrekovalcem in kričačem. Če bodo prišli z geslom: gospodarska ali napredna stranka, bo jih se-

da so proti državi in kralju, so zahtevali, naj se jih vse preišče, naj se izvede proti njim stroga preiskava od višje oblasti in naj se jih kaznuje, ako se jim to dokaže. To je možko dejanje, čast katoliškim učiteljem. Oni so torej nastopili možko, vi liberalni učitelji in vaši zastopniki v višjem šolskem svetu pa ste pokazali najgršo neznačajnost, podlo strahopetnost. Ko bi se moral v seji obravnavati predlog, da se naj uvede preiskava zoper katoliške učitelje in da se jih naj kaznuje, če so krivi, kakor so oni to sami zahtevali, ste vi njih ova-duhi, obrekovalci in krivi tožitelj stisnili rep med noge, bežali od seje, niste toliko korajžje, značaja imeli, da bi svoje obtožbe, svoja obrekovanja, ki ste jih vrgli v ob-raz svojim tovarišem, zagovarjali, oziroma dokazali. Odkrito priznam, da ste tako podli in neznačajni, tega ne bi mislil. V očeh vse poštene javnosti ste si za vedno pritisnili pečat izdajstva, ovađuštva, obrekovanja va-ših tovarišev. Sramota, večna sramota vam bodil

Sebe ste s tem grdo, neizbrisno umazali, a čista je čast vaših katoliško mislečih tovarišev, vi sami ste pri-znali s svojim begom od seje, da je to, kar ste jim očitali, radi česar ste jih tožili v Beograd in drugam, sama grda laž, podlo obrekovanje, kakršnega je sposoben samo kak liberalen učitelj. Da morajo otroci krščan-skega ljudstva hoditi v šolo h takim podlim značajem in da taki nizkotni značaji vodijo naše šolstvo, to je žalostno, to je nesreča za našo dečo in ljudstvo. Pa bo tudi to minulo in podli izdajalci lastnih tovarišev učiteljev bodo dobili — judežvo plačilo. Da bom še pred koncem svojega življenja dočakal tako žalostne pojave med slovenskim učiteljstvom v naši državi, nisem mislil; dal Bog, da bi se kmalu te gnile razmere v našem šolstvu ozdravile.

veda mnogo, ki bodo drli za starimi sleparji, ki so si pridejali novo ime.

Kakšne so posledice?

Plačujemo, da se nam dela tema pred očmi; hlap-čujemo za druge, namesto da bi s svoji mgospodarili za sebe. Tako pride, da se moramo zopet in zopet boriti za svoje bolnice, za svoje šole, za sto in sto zadev, ki bi jih dobro in mirno uredili sami. In to bo trajalo, dokler ne bodo ljudje spoznali, da morajo biti edini, sporazumni in odločni v borbi za popolnoma samo-upravno Slovenijo. Se le, ko bomo imeli to, bomo res enakopravni in prava država Srbov, Hrvatov in Slo-vencev.

TEČAJ ZA DEKLETA IN ŽENE V CELJU.

Dne 19. novembra t. l. (na god sv. Elizabete) se vrši v Celju v Narodnem domu dekliški tečaj z nasled-njim sporedom:

Ob 8. uri v jutro sv. maša v župni cerkvi.
Od 9. do 13. ure tečaj, na katerem govorijo štiri govor-nice iz Ljubljane. Vserbina govorov: 1. Žena in družina. 2. Žena in dobrotelost. 3. Žena in gopo-dinjstvo. 4. Žena in javnost.

Popoldne ob 14. uri v župnijski cerkvi nauk za udele-ženke. Nato v Narodnem domu žaloigra «Mlinar in njegova hči», ki jo vprizori celjska Dekliška zveza.

Vsa izobraževalna društva, vse Dekliške zveze in Orlice naj pošljejo svoje članice na tečaj! Prav gotovo se naj tečaja udeležijo vse predsednice, tajnice in sploh odbornice Dekliških zvez in Orlic! Tudi iz župnij, kjer še nimate Dekliške zveze ali Orlice, pridite v obilnem številu! Lani vas je bilo nad 300; nobeni ni bilo žal, letos vas mora biti še več!

Železniška zveza v Celje je v jutro in zvečer zelo ugodna, tako da bode mogle udeležence povečini isti dan zdoma in domov.

Tajništvo SKSZ v Celju.

O zakonu za pobijanje draginje.

Naša valuta že dalje časa raste in se dviga na ber-zi v Zürichu. To dviganje je dobro in nam bo tudi znatno koristilo, samo nastane vprašanje: Ali ne bo naša valuta ponovno padla, kakor hitro bo zmanjkale ameriških dolarjev, katere smo dobili potem zna-nega ameriškega posojila?

Kadar valuta raste, kadar je v stanju popravljanja, morajo padati tudi cene blagu. Naši trgovci bi morali uvideti velike spremembe v naši valuti, se zadovoljiti z manjšim dobičkom in znižati cene blagu. Pa tako so-lidnih trgovcev, ki bi uvideli sedanji naš ugodni valutni položaj in začeli iti z blagovnimi cenami navzdol, je pri nas malo — ako je sploh kateri.

Naša valuta raste, trgovci nočejo s cenami navzdol, sedaj pa že prihaja državna oblast z zakonom za po-bijanje draginje. Zagrebski «Jutarnji list» poroča, da je bil v Zagrebu te dni obsojen po zakonu za pobijanje draginje trgovec z drvmi žid Maks Rosenberg na šest mesecev ječe, 50.000 dinarjev denarne kazni, na izgon iz Jugoslavije in zalogo 20 vagonov drv so mu zaplenili. Obsodba tega zagrebskega žida je vzbudila radi stro-gosti in višine veliko rajburjenje med trgovskimi krogi.

Državna oblast je ustvarila zakone za pobijanje draginje, da bi potem teh zakonov pritisnila na trgo-vece, da gredo z blagovnimi cenami navzdol. V očigled ostremu postopanju z zakonom o pobijanju draginje se jezijo trgovski krogi na državno oblast in jej odre-kajo pravico do takih ostrih kazni, ker je ravno država sama največji navijalec blagovnih cen. Vzamimo par primerov: Ako računa kak mestni fijaker za prevoz ka-kega potnika nekaj par več, kot mu je dovoljeno po tarifu, že ga globijo po zakonu za pobijanje draginje, a minister za promet pa lahko po svoji volji in kakor se mu vzljubi povišuje železniške tarife za osebe in bla-go. Gospod poštni minister je v zadnjem času samo z enim razpisom povišal poštne pristojbine za 100 odstot. in še to kar čez noč. Država torej sme navijati cene, ona lahko zahteva vsako, še tako visoko ceno, ki za-dene najbolj v živo ravno revnejše sloje, a posamezni trgovci in prodajalci se morajo pokoravati zakonu za pobijanje draginje.

Treba pa je nadalje pibiti, da velja zakon za po-bijanje draginje za celo državo, a izvaja in uporablja se samo v pokrajinah izven Srbije in Črne gore!

V Beogradu na primer so cene mnogim življen-skim potrebščinam za 40 odstot. višje nego v Zagrebu ali Mariboru, a nikjer ne čitamo, da bi bil kak beograjski trgovec kaznovan po zakonu za pobijanje dragin-je. V Beogradu je dovoljeno zaslužiti pri marsikaterem blagu 40—50 procentov več nego po drugih prečanskih krajih, da se pokaže moč sedanjega režima in da se na-ganja trgovce v režimski tabor.

Toliko smo napisali o zopetni uvedbi zakona za pobijanje draginje, a ne z namenom, da bi se zavzemali za trgovce in jih ščitili pri sedanji neznosni draginji, ampak radi tega, ker bodo oblasti pri nas naperile zak-on za pobijanje draginje ravno proti kmetu in vini-čarju, ki nosita na trg v mesto razne življenske potrebe-ščine kot: mleko, krompir, zelje, repo itd. Ako bo kmet prodal le za paro višje kilogram krompirja kot je do-ločil mestni magistrat, pa bo kaznovan po zakonu za pobijanje draginje da bo jo in še krompir mu bodo za-plenili. Ako bodo začele državne oblasti, ki se že pri-pravljajo pri nas v Sloveniji, z zopetnim izvajanjem zakona za pobijanje draginje proti kmetu, potem bodo naši trgi po mestih prazni, imeli bomo nižje cene na papirju — a ne življenskih potrebščin in državni uslu-žbenec bo še bolj stradal in živež dražje plačeval kot da-nes.

Z ozirom na sedaj rastočo našo valuto in na zopetno uvedbo zakona za pobijanje draginje smo mnenja, da mora ravno država sama najprej začeti z zniževanjem svojih tarifov, potem bo lahko pritiskala na trgovce, da znižajo cene in ako bo kmet plačeval manjše pristojbine pri raznih oblastih, kupoval v trgovini cenejše blago, bo sam šel navzdol z žitnimi in živinskimi cenami brez pritiska zakona za pobijanje draginje.

Državna oblast bi si naj zapomnila star pregovor, ki pravi: Vzglede vlečejo, besede mičejo! Država začne s privlačnim vzgledom — znižanjem svojih raznih tarifov in potem bodo mikali ljudske mase razni zakoni za pobijanje draginje!

ZUPANSKA ZVEZA.

V nedeljo se je vršil v Ljubljani prvi redni občni zbor Zupanske zveze v navzočnosti nad 100 odposlancev iz vseh krajev Slovenije. V svojem otvoritvenem govoru je načelnik Zupanske zveze gospod poslanec Stanovnik povdaril, da je avtonomija Slovenije blizu in da je zato treba, da ji vzorno urejene in samoupravne občine bodo podlaga. Poročilo tajnika in blagajnika se je vzeelo na znanje, vprašanje društvenega glasila pa se je prepustilo v rešitev odboru. Sklenilo se je tudi, da se občni zbori krajevno menjajo. Zato bo prihodnji občni zbor v Celju. Rač. svetnik g. Jože Pirc je poročal o davčni reformi, ki za nas ni sprejemljiva. Mali in srednji ljudje bi po tem davčnem načrtu bili popolnoma uničeni. Zato je občni zbor Zupanske zveze sklenil, odločen protest proti takemu davčnemu skrupulu. Istotako je občni zbor protestiral proti stanovanjskemu pravilniku. Ker pokrajinska uprava, bolj rečeno — okrajna glavarstva, zlasti litijsko okrajno glavarstvo, ovira delovanje podružnice Zupanske zveze, se je sklenilo, da bodo poslej podružnice le zaupni organi (zaupniki), ki bo do vse vloge pošiljali Zupanski zvezi v Ljubljano, ki bo potem pošiljala dotične vloge uradno na pristojno oblast. Članarina se je določila na 16 kron letno. Od tega dobijo podružnični odbori 4 K, 12 kron pa dobi centralni odbor. Tekom zime bo Zupanska zveza priredi la 12 poučnih zupanskih tečajev. V Ljubljani se ustanovi poseben tečaj za občinske tajnike, zlasti v vojaških zadevah, ki so pridržane občinskim uradom. Tudi se je sklenilo, da bo Zupanska zveza založila vse občinske tiskovine. Potrebno je, da se občine zgamejo in nakažejo par sto kron podpore Zupanski zvezi iz rednih dohodkov. Sedaj, ko se sklepajo proračuni, je čas za to.

Občni zbor je sprejel pri slučajnostih številne predloge in nasvete, ki jih radi omejenega prostora ne moremo vseh navesti. Kot kuriozum omenjamo, da je baje izdelan načrt nekega poštnega pravilnika, po katerem naj bi pri pošlah III. razr. po deželi odpadli seski pismonoše, a dostavljanje bi potem morala prevzeti županstva!

To je pač višek upravne modrosti, zato je bilo sklenjeno, da Zupanska zveza dožene, kaj je na tem pravilniku in ga zahteva na vpogled. Enako se zahtevajo od vlade na vpogled in v izjavo vsi načrti zakonov, naredb in pravilnikov, ki posegajo v avtonomne pravice občin ali jih hočejo kršiti in omejevati z nalaganjem poslov, ki absolutno niso občinska stvar. To so zahteve zlasti glede načrta za nov občinski red in načrta vojaškega zakona. Govori se tudi, da se nameravajo vzeti občinam občinski lovi. Teh pravic si občine ne dajo vzeti. Zupanska zveza bo skrbela, da se občinam ne bodo jemale ali kratile pravice.

Vse to in še mnogo drugih važnih sklepov priča, da je Zupanska zveza sredi marljivega delovanja za blagor občin in v brambi njihovih samoupravnih pravic. Zato naj postane njen član vsak, ki ima pravico do tega. Potem bo naša tisočero glava armada gotovo zmagovita na celi črti.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pri volitvah skupščinskega predsednika se je pokazalo, da je demokratska stranka v popolnem razpadu. Nad 30 demokratskih poslancev, je glasovalo proti volji prvakov današnjega režima Pašiču in Pribečiču, precej poslancev je pa tudi ostalo doma, ker se nočejo zameriti ne na eno ne na drugo stran. Razkol demokratov je opisal tudi demokratski poslanec Angjelinovič drugi dan po volitvah v beograjskem listu «Novosti», kjer pravi, da demokratska stranka nič več ne pomeni in da je vsled razdorov in razkolov padla na stopnjo vladnih Turkov in pa samostojnežev.

Ob isti priliki so se pokazali tudi zemljoradniki v svoji pravi luči in podobi. Kakor se je že poročalo, je bil na sestanku opozicije sklenjen sporazum vseh opozicijskih strank, da bodo pri volitvi predsednika nastopale enotno. Vsled tega sklepa opozicije je postal položaj za vlado zelo resen in nevaren. Vsi politični krogi so bili prepričani, da bosta propadla Pašič in Pribečič, ki s svojim režimom škodujeta državi. Sklep opozicije je tedaj ustvaril najbolje razpoloženje, ne le v političnih krogih, marveč tudi med prebivalstvom, ki noče več prenašati režima žandarjev in batinašev.

Ko so se pa posamezni klubi na svoja posvetovala, se je naenkrat začelo, da je zemljoradniški klub sklenil, da bo glasoval za svojega lastnega kandidata. Ni šlo samo za onih 10 glasov, ki so jih oddali zemljoradniki, pač pa je sklep zemljoradniškega kluba slabo deloval na ves položaj. Radikalni klub, ki je v svojem odporu proti dr. Ribarju že popuščal, je začel sedaj še odločneje nastopati proti izvolitvi dr. Ribar-

ja. S tem je zemljoradniški klub pokazal, da mu je na tem, da se obdrži sedanji režim magari samo za 2—3 dni, kolikor jih je še do demisije. Zemljoradniki so s tem pokazali, da so velesrbska stranka in da so doslej le varali javnost, najsi so tudi proti Pašiču in Pribečiču nastopali.

Vlada vztraja v svoji zanikrnosti in brezbriznosti do vsega, kar je važno in nujno potrebno za narod in državo. Največ vneme posvečuje paradam v Kumano- vemu in Pragi. Za obisk Čehoslovaške je bilo najprej prijavljenih 85 poslancev, potem pa je Pašič dejal, da jih tudi 40 zadostuje.

Glede uradniškega zakona je vlada že tako daleč, da bo vpletla vanj tudi svoj znani zakon o «zaščiti države», priključeno bo namreč posebno določilo, ki pravi, da ne sme biti v državni službi nihče, ki pripada nasprotnikom obstoječega režima.

Ministri so se bavili tudi z občinskim volilnim redom za Bosno, kjer leta in leta odlagajo volitve samo, da obdržijo svoje strankarske priganjace kot komisarje in gerente na površju. Povodom proslav bodo delili tudi odlikovanja in v tej darežljivi volji so se spomnili tudi na Sokole — in za naknadno podporo sokolskega izleta v Ljubljani so odobrili in izdali 250 tisoč dinarjev. To se godi ob času, ko tlačijo narod vedno nova in hujša bremena in ko ministri vpijejo nad sestradanimi državnimi uslužbenci: «Pritegnite si jermena, če ne morete zdržati, pa pustite!»

Bolgarski ministrski predsednik Stambulijski se je na svojem potu iz Prage hotel ustaviti v Beogradu in je zaprosil našo vlado za razgovor. Vlada je njegovo ponudbo odklonila z izgovorom, da je vlada v krizi. Ta čin naše vlade je nov dokaz, njene diplomatske nezrelosti. V času orijentske krize bi bilo dvakrat koristno in potrebno, da se vlada razgovori z Bolgarijo o tem predmetu. Škodilo vsaj gotovo ne bi. S takim odbijanjem se Bolgarija naravnost sili v neslovanski tabor in se ne ublažujejo nasprotstva izza svetovne vojne, ki jih mora biti vendar enkrat konec.

ANGLIJA.

Nova angleška vlada je sestavljena, predsedstvo ima Bonar Law, ki je vodja angleških konzervativcev. Francozi so se motili, ko so po odstopu Lloyd Georgea računali na spremembo angleške zunanje politike. Iz zadnjih londonskih vesti se pa razvidi, da Bonar Law ne misli prej na rešitev neodločenih važnih vprašanj, dokler ni angleško ljudstvo pri novih volitvah izreklo svojega mnenja. V francoskih krogih se je menilo, da je Lloyd George padel predvsem zaradi svoje orijental-ske politike in da bo njegov naslednik z veseljem porabil prvo priliko, da doseže ureditev tega vprašanja. Zato je pariške kroge zelo razočaralo, ko je angleški poslanik v Parizu sporočil, da smatra lord Curzon nadaljno odgoditev orijentske konference za nujno potrebno. Franciji ne preostaja ničesar drugega, kol pri-volitvi v to, da se konferenca odgodi do konca novembra ali začetkom decembra, čeprav se v Parizu s skrbjo povdara, da bo to pri vedno večji nestrpnosti Turkov povzročilo le nove zapletljaje.

RUSIJA.

Zunanji sovjetski komisar Čičerin se je razgovarjal s časnikarji o svojih izkustvih v inozemstvu. Rekel je, da so po njegovem mnenju vse dosedanje evropske konference zgolj prizori v medsebojni gospodarski borbi med Francijo in Anglijo. V Nemčiji se čuti nedvomno želja po čim tesnejših stikih z ruskim gospodarskim življenjem. Glavni proizvod Rusije je petrolej, ki ga hoče Rusija na vsak način braniti pred zahtevami Evrope. Največja ovira v bodoči sovjetski politiki je, v stališču nasproti sovjetom delavskih razredov v Evropi, ki se ga mora označiti kot odločno negativno.

MEDNARODNA FINANCA KONFERENCA.

Washingtonska konferenca za poravnavo vojnih dolgov se bo vršila takoj po mednarodni finančni konferenci, katero Amerika nujno zahteva, češ, da je zelo potrebna in da se mora na vsak način vršiti pred mednarodnim svetom. Ker je pa na vrsti tudi orientalska konferenca, se s finančnim posvetovanjem ne bo dalo začeti pred koncem leta.

Naša zborovanja.

Na Polzeli v Savinjski dolini je v sredo, 1. novembra, na praznik Vseh svetnikov po prvem cerkvenem opravilu shod Ljudske stranke, oziroma Kmetске zveze. Govori poslanec dr. Hohnjec.

Shodi Kmetске zveze v ptujskem okraju. V nedeljo, dne 5. novembra priredi KZ politične shode: po rani maši na Ptujski gori, po pozni pa na Hajdinu. Govori poslanec Žebot. Vabimo na obilno udeležbo.

V nedeljo, dne 29. oktobra, se vršita dva shoda in sicer v Podgorju in Šmiklavžu pri Slovenjgradcu in sicer po maši. Na obeh shodih govori poslanec Vlad. Pušenjak.

Vransko. Preteklo nedeljo smo tu imeli dva shoda. Dopoldne je v dvorani pri Brinovcu zborovala Slovenska ljudska stranka ob krasni udeležbi. Bilo je mnogo ljudi celo iz sosednjih župnij. Govoril je narodni poslanec Žebot. Zborovalci so glasno odobraval delovanje in postopanje naših poslancev ter obsojali goljuvanje politiko Samostojne. Na shodu so bili tudi taki, ki so poprej prisegali na lažnjivi samostojni evangelij. Prišli so do spoznanja, da so nas plačani agenti Samostojne samo za nos vodili. — Popoldne pa je zboroval v Kaplji minister Pucelj. Mož je moral slišati od ljudstva tako obsodbo, kakršno zasluži. Moral je utihniti. Ljudska sodba, huda sodba.

Tedenske novice.

† ANTON JEROVSEK.

Umrli je dne 23. oktobra v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici v 78. letu svoje starosti g. Anton Jerovšek, posestnik, bivši župan in brat pokojnega škofa dr. Mihaela Nepotnika ter oče ravnatelja naše Cirilove tiskarne, g. dr. Anton Jerovškega. Dolgo je bil priklenjen na bolniško posteljo. Častitljivi starček se je pobožno in vzgledno pripravil na pot v večnost. Izdihnil je v naročju svojih otrok, ki so se vsi zbrali ob smrtni postelji ljubljenege očeta. Z blagopokojnim očetom Jerovškom je legel v grob gotovo eden najboljših naših mož. Bil je prava kmetška, katoliška in slovenska neupogljiva korenina. Od leta 1871 je stal neomajeno v slovenskih vrstah v boju proti nemškutariji. Lahko mirno trdimo: Nedavno umrli Peter Novak in Anton Jerovšek sta bila v bistriškem okraju nezrušljiva stebra slovenstva, nepremagljiva pionirja v borbi za svete pravice slovenskega ljudstva. Kot priprost, a izobražen in prevdaren kmet je Jerovšek hodil celo življenje po poti, ki jo je kazal slovenskemu ljudstvu nesmrtni Slomšek: pot poštenosti, pot krščanstva, pot iskrene ljubezni do pravega napredka. Bil je globoko pobožen, skoz in skoz katoliški mož, odločen pristaš Kmetске zveze, zvest volilec, naročnik «Slov. Gospodarja» skozi 52 let. Kot kremenit značaj je vedno neomajeno stal na edino pravih katoliških načelih. Če se je enkrat prepričal o pravičnosti kake stvari, potem ni nikdar odstopil niti za pičico, temveč je dobro stvar branil in zagovarjal proti vsakomur, najsi je bil priprost človek ali visok uradnik ali kak drugi visoki gospod.

Poleg tega je ostal skromen in priprost. Ko sem ga prikrat videl in imel priliko občeati z njim, sem ga vzljubil. Če sva se dobila na cesti, ali v njegovi prijazni in gostoljubni hiši, vedno je dobri oče Anton mirno a ljubeznjivo kot svetopisemski starček rekel: «Čujte, le delate naprej za našo pravično stvar. Mi moramo enkrat zmagati». Rajni Jerovšek je bil v letih 1881—1884 župan lepe občine Spodnja Nova vas. Kakor je bil izboren in skrben gospodar ter oče svoji domačiji in družini, tako je bil tudi izboren župan. Za časa njegovega županovanja so potlakali s kamenjem občinske ceste tudi po najhujših klancih. Se sedaj se pozna delo župana Jerovškega. Bil je tudi član okrajnega zastopa ter je kot tak neprestano dregal, da so se morale graditi po okraju nove ceste in popravljati stare. Lepa in vzorna domačija, zidane ceste in spoštovanje ljudstva to so spomeniki, ki si jih je rajni Jerovšek postavil že v življenju. Hiša Jerovškova je znana po staroslovenski gostoljubnosti. Vsak je bil pri Jerovškovih vedno gostoljubno sprejet in pogoščen, bodisi znanec ali tujec, revež ali bogataš. Svoje otroke je vzgojil ne samo v značajne Slovence in zveste katoličane, ampak jih je tudi vse od prvega do zadnjega izuril v dobre gospodarje in vzgledne gospodinje. Sin Anton je ne samo izboren gospodar v Cirilovi tiskarni, ampak tudi vzoren vodja in sodrudek raznih naših zadrug in finančnih podjetij. Janez pa je kot krepka korenina vzgleden gospodar na domačiji. Vse mlade Jerovške preveva pravi očetov duh, duh vzornega gospodarja. In tega izrednega moža smo v sredo, dne 25. oktobra spremili v Slov. Bistrici k zadnjemu počitku. Spavaj sladko častitljivi starček v bližini prijatelja in sobojevnika Petra Novaka ter ob strani svoje rajne žene. Nebeški krilateci pa naj tvojo dušo z dobrimi deli vred ponesejo v nebeško domovino! Gospodu ravnatelju in vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Smrt blagega mladeniča. Iz Brežic ob Savi nam poročajo: V petek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne se je pomikal iz mrtvašnice tukajšnje javne bolnice na pokopališče žalosten, a veličasten sprevod, kakršnega v Brežicah že dolgo nismo videli. Spremljali smo na zadnji poti dobrega, blagega in pri vseh priljubljenega, komaj 23letnega vzornega mladeniča Tončka Ferenčak, katerega nam je neizprosna smrt po kratki, zelo mučni bolezni iztrgala iz naše sredine. Rajni je bil kot kovač vesten in priden delavec, marljiv in zvest član Kat. slov. izobraž. društva, pri katerem je sodeloval pri vsaki predstavi kot izvrsten igralec, predsednik telovadnega odseka Orel, podpredsednik posavskega orlovskega okrožja, član prostovoljnega gasilnega društva itd. K večnemu počitku so ga spremljali poleg velikega števila Orlov in Orlic in gasilcev v krogih skoraj vsi člani zgoraj imenovanih društev in ogromna množica drugega občinstva. Blagega Tončka, ki je šel prezgodaj po zaslužno plačilo k nebeškemu Očetu, homo ohranili vedno v najlepšem spominu. Hudo in težko prizadeti rodbini pa izrekamo svoje iskreno in resnično sožalje.

Minister Pucelj razbija po gostilnah. V Celju je minister Pucelj v soboto, dne 21. oktobra zvečer pod vtišom vinskih duhov razgrajal v celjski kavarni «Evropa». Ko je videl pri neki mizi družbo Dunajčanov — trgovcev, ki so med seboj nemško govorili, jim je začel groziti z aretacijo. Razbijal je po mizi in dvigal stole, kakor kak šnopsar v vaški krčmi. In to samo radi tega, ker so se trgovci razgovarjali v svojem jeziku. Kaj neki k temu pravi šentjurski Drogenik, ki se je, kakor znano, podpisoval pred vojno «Drogenigg». Vsi gostje so obsojali neotesano vedenje ministra Pucelja.

Pucelj, ki je za časa vojne vršil rekvizicijo živine ubogim kmetom v Galiciji, se je v svoji stroki tako izvežbal, da je postal celo minister. Kot tak se je posebno proslavil z znano volovsko afero, svojo mesarsko nray pa je uveljavil v celjski kavarni «Evropa», kjer se je hotel pretepati vse v večjo čast in slavo svojega ministrstva in imena. Sicer batin na srbijanski način osebnosti doslej še ni delil, utegne se pa zgoditi, da jih bo ...